

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2019

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2019. — 184 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бігунова Світозара Анатолівна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 28.11.2019 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

що вихованці повинні оволодіти різними навичками міжнаціонального спілкування. З цієї точки величезну роль відіграє знання, як мінімум, однієї іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К.: Освіта, 2012.
2. Бойко О. В. Формування мовленнєвої активності дітей старшого дошкільного віку в процесі навчання англійської мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / О. В. Бойко ; Маріупольський державний гуманітарний університет. – Маріуполь, 2008. – 23 с.
3. Казачінер О.С. Усі заняття з англійської мови в ДНЗ (за базовим компонентом дошкільної освіти). – Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 285с.
4. Котенко О. В. Раннє навчання іноземних мов як чинник комунікативно-психологічної адаптації особистості у мовному просторі/ О. В. Котенко // ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди – Додаток 1 до Вип. 31, Том III (45): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2013. – С.341-349.
5. Низовська О. Іноземна мова в дошкільному закладі // Дошкільне виховання. – 2007. – №4. – С. 3 – 7.
6. Прищепа Т. І. Соціалізація дошкільників // Психолог. — 2007. — № 31–32. — С. 31–46.
7. Шкваріна Т. Англійська мова для дітей дошкільного віку: прогр., метод.реком./Т. Шкваріна – К.: Шк.світ, 2008. – 112 с.

The article deals with foreign language as a means of educating preschool children. Marked as a foreign language influences the process of socialization of the child in the environment of the institution of preschool education and the overall development of the child in general.

Key words: socialization, personality, social competence, communication.

УДК 373.2.016:811.111

І.В. КРАЛЯ, В.М. САВОСТЬЯНОВА

ОСОБЛИВОСТІ РАНЬОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито питання доцільності вивчення іноземних мов у ранньому віці та дошкільному віці. Коротко описується погляд на стан популярності та важливості знань іноземних мов у сучасному світі.

Ключові слова: діти дошкільного віку, раннє вивчення, іноземна мова, заклад дошкільної освіти.

Постановка проблеми. Глобалізація суспільства, у якому ми живемо, відбувається стрімкими темпами, зокрема, зростає потреба вільно спілкуватися іноземною мовою. Тому, усе частіше ми можемо спостерігати, як вже з ранніх років дітей навчають другої мови. Раннє навчання іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування є ефективним інструментом стимуляції пізнання, розкриття творчого потенціалу особистості дитини і посилення гуманізації дошкільної освіти.

Ефективність процесу вивчення іноземної мови дітей дошкільного віку, багато в чому залежить від вдало підібраних і вміло використаних вчителем методів і прийомів навчання. На початковому етапі вчителю варто більше приділяти увагу ігровим та креативним формам навчання іноземної мови. Чим раніше дитина почне вивчати іноземну мову, тим легше буде проходити процес навчання.

Аналіз останніх досліджень. Раннє навчання іноземних мов є одним із пріоритетних напрямів розвитку освіти. Тому ця проблема зустрічається в працях багатьох науковців, серед яких (Б. Ананьєв, Дж. Брунер, В.Давидов, О. Запорожець, Г.Костюк, Н.Лейтес, С.Максименко, Ж. Піаже). Більшість науковців (Ю. Аркін, О.Леонтьєв, І.Шолпо) розглядають дошкільний вік як найсприятливіший, з фізіологічної і психологічної точки зору, для початку систематичного вивчення іноземної мови.

Питанням раннього оволодіння іноземною мовою в дошкільному віці присвячені праці багатьох сучасних дослідників (Н. Басової, М. Безруких, В. Бухбіндер, І. Вронської, Н. Гальскової, Г. Рогової та ін.), позитивний вплив вивчення іноземних мов на загальний психічний розвиток дитини, її когнітивних здібностей, розширення загального кругозору вивчали М. Бонк, Л. Венгер, Л. Виготський, Є. Негневицька, А. Шахнарович та інші.

Постановка завдання. Метою статті є визначення актуальності вивчення англійської мови, починаючи з дошкільного віку беручи до уваги сензитивність даного віку до вивчення англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні в Україні навчання дошкільників іноземної мови не є обов'язковим компонентом дошкільної освіти, але передбачено як варіативна частина змісту освітньо-виховної роботи з дітьми. Це також знайшло своє відображення в новій редакції Базового компонента дошкільної освіти.

Особливістю дошкільного дитинства, що охоплює вік від двох до шести років, є те, що цей короткий період є найважливішим для формування усєї картини психічного життя дитини, її відношення до оточуючого світу, а також він закладає основу для саморегуляції поведінки.

Ранній дитячий вік є сензитивним періодом для розвитку мовлення, оскільки саме в цей час оволодіння мовою є найефективнішим. Уже до трьох років дитина оволодіває мовленнєвим диханням, засвоює майже всі звуки рідної мови, виявляє активність у мовному спілкуванні з дорослими та дітьми. Маючи високу

пластичністю функцій мозку і психіки, дитина має великі потенційні можливості розвитку, реалізація яких залежить від безпосереднього впливу оточуючих дорослих, від виховання та навчання [2, с.135]. Доведено, що найефективніше навчання відбувається в період зростання мозку. Саме тому навчити двох і трьохрічну дитину легше, ніж уже дорослу, сформовану особистість. Також малеча зазвичай дуже любить спілкуватися і не боїться робити помилки, як це буває у дорослих, а тому і засвоює мову швидше і легше.

Важливість і корисність раннього навчання іноземної мови виявляється і відносно особистості дитини. Воно впливає на зростання середнього рівня освіченості, підвищення вимог до загального рівня культури, формування готовності до міжнародної співпраці. Раннє навчання іноземній мові закладає підвалини для підвищення якості володіння першою іноземною мовою, створює базу для продовження її вивчення в школі, а також впливає на вивчення другої, третьої іноземних мов.

Вивчення іноземних мов у ранньому віці спрямоване на мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку у найбільш сприятливий для них період. Унікальна схильність дитини до вимови, до сприйняття іноземних мов визнана багатьма дослідниками. Науковці та педагоги-практики (О. Бойко, Ю. Пивовар, К. Хеллер, Т. Шкваріна) стверджують, що для організації заняття з дітьми раннього віку необхідно проводити з урахуванням наступних принципів: розуміння іноземних мов має передувати говорінню; розпізнавання фонем, лексем та мовленнєвих структур має формуватися у грі, що моделює ситуацію, близьку до афективної сфери дитини (емоцій, інтересів, захоплення тощо); трансфер усіх комунікативних структур відбувається через тематизацію мовленнєвої ситуації, але із збереженням первинних візуальних, аудитивних, кінетичних чи моторних відчуттів. [1, с. 54 – 56].

Так, у дитячих садках з вивченням іноземної мови були проведені спостереження за психічним розвитком дітей. З'ясувалося, що заняття з іноземної мови позитивно вплинули на розвиток мовлення дитини. Без уваги не залишилися й інші психічні процеси. Було встановлено, що більша частина дітей, що займається вивченням іноземної мови має високий рівень пам'яті і значно підвищену стійкість уваги. Також ці діти більш розвинені, розкуті і впевнені в собі, порівняно з однолітками [4, с. 2 – 3].

На сьогоднішній день існує багато визнаних в усьому світі педагогічних концепцій та методичних стратегій, але, на нашу думку, запорукою їх ефективності в дошкільній освітній системі України є їх адаптація до умов вітчизняних дитсадків та творча інтерпретація з боку кожного окремого педагога.

Висновки. Отже, можна дійти висновку, що вивчення іноземної мови починаючи з раннього віку має багато позитивних наслідків. Саме в такому віці дитина прагне до пізнання чогось нового, з легкістю та захопленням засвоює слова, запам'ятовує іншомовні пісні та ігри. Також слід відзначити, що вивчення іноземної мови у ранньому дошкільному віці є не складним процесом і менш травматичним, ніж для дитини молодшого шкільного віку.

Перспективи подальших розвідок. Надалі плануємо розкрити особливості навчання іноземної мови з дітьми молодшого шкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.В. Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови / О. Бойко // Наукові записки Ніжин. Держ. ун-ту імені М. Гоголя: наук. журн. / за ред. Є.І. Коваленко. – Ніжин: НДУ, 2006. – С. 45-48.
2. Василенко Л.П. Вікова психологія / Л.П. Василенко, М.В. Савчин. – К. : Академвидав, 2006. – 360 с.
3. Віттенберг К.Ю. Повний курс англійської мови в ЗДО (за базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»). 1-й рік навчання. / К.Ю. Віттенберг, І.Б. Білоушенко. – Харків: Видавнича група «Основа», 2010. – 398с.
4. Комогорова М.І. Ігри на уроках / М.І. Комогорова // Англійська мова та література. – 2014. – № 25. – 2-3 с.

The article disclosed the question of whether learning foreign languages at an early age. And of course we briefly look at the condition of the popularity and importance of knowledge of foreign languages in the modern world.

Key words: children of preschool age, early investigation, foreign language, preschool.

УДК 373.2.016:811.111

В. В. КОВАЛЮК, М. А. ХРЯЩЕВСЬКА

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано основні форми організації роботи з вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти за кількістю учасників навчання (індивідуальна, парна, групова, фронтальна) та за зовнішніми характеристиками навчального процесу (заняття, гра, тощо). Коротко охарактеризовано специфіку та методику проведення заняття з іноземної мови в ЗДО.

Ключові слова: форма, навчальна діяльність, заклад дошкільної освіти, дитина дошкільного віку, іноземна мова, вчитель іноземної мови, заняття, гра, гурток.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження форм організації навчальної діяльності дітей

ЗМІСТ

<i>Ясногурська Л.М.</i> Подружня зрада у паремійних фондах англійської та української мов	3
<i>Совтис Н.М.</i> Основні засади опису мовної картини світу	7
<i>Щербачук Н.П.</i> Особливості функціонування та засоби вираження адвербіальних синтаксем у простих реченнях-репліках	10
<i>Мороз Н.М.</i> Структурні особливості концепту «кохання/love» в англійській мові	12
<i>Мороз Л.В.</i> Структурно-семантичні ознаки та художній феномен рольової лірики	19
<i>Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.</i> Психолінгвістична термінологія в парадигмі лінгвістичної прагматики	23
<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н.І.</i> Рівні професійного становлення майбутнього перекладача	26
<i>Павелків К.М., Попова А.В.</i> Сучасне викладання іноземних мов. Оцінюємо все по-різному	32
<i>Ясногурська Л.М., Кіряк Т.І.</i> Використання превентивної адаптаційної системи в дошкільних закладах	34
<i>Бісовецька Л.А., Дацшина І.В.</i> Методика формування в учнів початкових класів уміння створювати текст.....	37
<i>Данілова Н.Р., Кардаш Н.О.</i> Роль ігор у вивченні англійської мови дітей старшого дошкільного віку	39
<i>Лук'яник Л.В., Старовойт В.О.</i> Особливості формування фонетико-орфоепічної компетентності учнів початкових класів на уроках української мови	42
<i>Василькевич С.С., Жданюк А.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою з використанням наочності у початковій школі	45
<i>Романюк С.К., Лук'яничук О.П.</i> Основи розвитку у старших дошкільників іншомовного лексичного запасу засобами мистецтва живопису	48
<i>Мороз Н.М., Ячменник Р.О.</i> Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти	51
<i>Мороз Л.В., Кухновець Л.П.</i> Професійна готовність майбутніх вихователів до навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	53
<i>Денисюк Л.В., Петровець В.М.</i> Просвітницька робота з батьками у вивченні англійської мови засобами образотворчого мистецтва	55
<i>Лук'яник Л.В., Піхоцька О.М.</i> Феномен поняття «нетрадиційні уроки», класифікація нетрадиційних уроків	58
<i>Мороз Л.В., Хрящевська Т.В.</i> Виховання екологічних компетентностей у старших дошкільників засобами іноземної мови	61
<i>Сіранчук Н.М., Сидорчук К.В.</i> До проблеми розвитку культури мовлення учнів початкової школи на уроках української мови	63
<i>Василькевич С.С., Казмірук О.П.</i> Інноваційні технології вивчення іноземної мови у початковій школі	67
<i>Данілова Н.Р., Давидюк Т.В.</i> Гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції дошкільників	70
<i>Романюк С.К., Блицик А.В.</i> Використання іноземної мови в ігровій діяльності дітей з особливими потребами	73
<i>Мороз Л.В., Гречун І.П.</i> Розвиток творчості старших дошкільників на заняттях з іноземної мови	75
<i>Трофімчук В.М., Чучак К.О.</i> Роль мовленнєвої гри у навчанні усного англомовного мовлення дітей старшого дошкільного віку	76
<i>Лук'яник Л.В., Ляшецька О.І.</i> Психолого-педагогічні основи формування комунікативних умінь і навичок засобами ситуативних завдань на уроках української мови у початкових класах	80
<i>Павелків К.М., Коновальчук Л.Ю.</i> Розвиток креативного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови ігри-вправи як засіб розвитку	83
<i>Романюк С.К., Подійом О.І.</i> Особливості використання англомовних пісень у закладах дошкільної освіти	85
<i>Трофімчук В.М., Панчук В.В.</i> Розвиток творчих здібностей на уроках англійської мови в початковій школі	87
<i>Павелків К.М., Сукало О.І.</i> Проблеми навчання іноземної мови в початковій школі	91
<i>Мороз Н.М., Миколаюк М.М.</i> Формування іншомовної комунікативної компетенції – важливе завдання вчителя іноземної мови у закладі дошкільної освіти	94
<i>Романюк С.К., Дутчак Т.І.</i> Гендерні особливості навчання іноземної мови дошкільників	96
<i>Романюк С.К., Гладковська М.В.</i> Використання казок на заняттях з англійської мови в закладі дошкільної освіти	100
<i>Лук'яник Л.В., Черепович І.В.</i> Використання народознавчої лексики у структурі уроку	102
<i>Данілова Н.Р., Гамула Ю.В.</i> Формування мотивації та інтересу до вивчення англійської мови на початковому етапі навчання	104
<i>Дуброва А.С., Івашко А.М.</i> Використання пісень на уроках англійської мови в початкових класах	108
<i>Денисюк Л.В., Гаврилюк О.О.</i> Інтеграція іноземної мови у процесі ознайомлення дошкільників з природою в аспекті розвитку креативності	112
<i>Павелків К.М., Сікора О.С.</i> Особливості викладання англійської мови в початкових класах Нової	

української школи	116
Трофімчук В.М., Димарчук Л.В. Проблеми підготовки дітей до вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	117
Верьовкіна О.Є., Пасічник Ю.В. Теоретико-методичні аспекти формування навичок говоріння у дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови	120
Ковалюк В.В., Бичук С.Б. Сучасні технології навчання іноземної мови у дошкільному закладі	124
Дуброва А.С., Гаврильчик В.О. Викладання англійської мови за допомогою інноваційних засобів	126
Денисюк Л.В., Панасюк О.М. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови у контексті Нової української школи	129
Мороз Л.В., Швець І.М. Особливості виховання національної гідності в учнів молодшого шкільного віку на уроках іноземної мови	131
Мороз Л.В., Панасюк К.А. Проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови: аспект мовленнєвої діяльності	134
Ясногурська Л.М., Сидорчук Н.М. Географічна компетентність як одна із складових професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів	137
Романюк С.К., Ляшук А.В. Використання мультимедійних технологій у навчанні англійської мови у закладі дошкільної освіти	140
Ясногурська Л.М., Чорна О.Ю. Використання різних видів наочності на уроках англійської мови у початковій школі	142
Ясногурська Л.М., Бублей Л.М. Розвиток критичного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови	144
Краля І.В., Швець Н.М. Значення вивчення англійської мови з дітьми дошкільного віку	148
Ковалюк В.В., Ришко О.В. Гра як засіб досягнення результативності навчання англійської мови	150
Мороз Н.М., Ковтунович І.І. Виховання інтересу до художньої праці на заняттях з іноземної мови	153
Ковалюк В.В., Савич Л.В. Формування навичок читання англійською мовою у здобувачів знань нової української школи	154
Дуброва А.С., Кошлата М.А. Англійська мова як складова процесу соціалізації дошкільників у закладі дошкільної освіти	157
Краля І.В., Савостьянова В.М. Особливості раннього вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	160
Ковалюк В.В., Хрящевська М.А. Форми організації роботи з вивчення іноземної мови в сучасному закладі дошкільної освіти	161
Хунавцева Н.А. The problem of organizing the facilitative interaction at the process of teaching pupils at secondary schools	164
Івашкевич Е.З., Яцюрин А.А. The empirical research of the determination of social intelligence of the teachers by the way of understanding by them a folklore	172
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	178
ЗМІСТ	180